

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1942 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt giltighet för förskottsstaten för försvarsväsendet, m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 3 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1942, föreslagit riksdagen att förklara, att den av Kungl. Maj:t den 28 juni 1941 med stöd av riksdagens beslut angående beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1941/42 fastställda förskottsstaten skall tillsvidare äga giltighet i oförändrad utformning.

I anledning av proposition nr 296 har 1941 års riksdag med skrivelse den 26 juni 1941 (nr 420) dels godkänt förslag till beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1941/42, dels bemyndigat Kungl. Maj:t att, med iakttagande av vad i det vid propositionen fogade utdraget ur statsrådsprotokollet anförts, fastställa denna beredskapsstat eller viss del därav att lända till efterrättelse såsom förskottsstat från och med budgetårsskiftet samt att ställa å förskottsstaten uppförda anslag till vederbörande myndigheters förfogande. Genom beslut den 28 juni 1941 fastställde Kungl. Maj:t beredskapsstaten att lända till efterrättelse såsom förskottsstat från och med den 1 juli 1941.

Till höstsessionen av 1941 års riksdag gjordes icke någon framställning angående förskottsstaten. På sätt chefen för finansdepartementet vid anmälan av proposition nr 305 anförde, erfordrades icke någon proposition med hemställan till riksdagen om förklaring, att förskottsstaten skulle äga fortsatt giltighet, eftersom 1941 års riksdag redan i samband med godkännande av förslaget till beredskapsstat lämnat sitt bemyndigande till dennas ikraftträdande. Något behov av ändringar i förskottsstatens utformning fann departementschefen icke heller föreligga. Däremot förelades riksdagen med nämnda proposition och i senare framställningar förslag om reglering av en del av de utgifter, som bestritts eller anvisats att utgå av förskottsanslag.

I proposition nr 2 angående tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 hava äskats ytterligare vissa anslag till reglering av förskottsutgifter. Sådana anslagsäskanden hava också i andra propositioner förelagts riks-

dagen. Förslag rörande den slutliga regleringen av förskottsstatens utgifter är avsett att framläggas närmare budgetårets slut.

I fråga om den väntade belastningen å förskottsstaten har departementschefen hänvisat till de beräkningar, för vilka redogörelse lämnats vid anmälan av Inkomsterna i årets statsverksproposition i den avdelning, som behandlar utfallet av löpande statsreglering.

Såsom framgår av vad departementschefen i nämnda sammanhang anfört, föreligger fortfarande behov av att kunna anlita förskottsstaten. För förlängning av dennas giltighet fordras riksdagens medverkan. Några ändringar i avseende å förskottsanslagens belopp eller dispositionsrätten till dessa hava icke syns departementschefen påkallade. Enligt de nyss åberopade beräkningarna rörande utfallet av löpande statsreglering kommer den fullmakt, som gällande förskottsstat innefattar, att vara tillräcklig intill utgången av budgetåret, under förutsättning att inga större förändringar inträffa i vårt lands försvarspolitiska läge.

Departementschefen har i anslutning till förslaget om att riksdagen måtte medgiva förlängning av förskottsstatens giltighet erinrat om att han i årets statsverksproposition vid anmälan av finansplanen behandlat frågan om riksstaten och förskottsstaten för försvarsväsendet under nästa budgetår. Departementschefen har därvid förordat en överflyttning av vissa försvarsutgifter från förskottsstaten till riksstaten samt av vissa utgifter för folkförsörjningen från riksstaten till förskottsstaten. Med hänsyn till att riksstaten och förskottsstaten på detta sätt upptagits till gemensam prövning vid utformandet av årets finansplan, har departementschefen ansett det vara lämpligt att redan nu framlägga de uppgifter, som erfordras för en bedömning av förskottsstatens avsedda utformning. Som i nyssnämnda sammanhang närmare utvecklats, blir emellertid anslagsberäkningen på förskottsstaten i viss mån beroende av huru den slutliga regleringen av förskottsutgifterna under innevarande budgetår genomföres. Ett förslag till beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43 kan därför först senare föreläggas riksdagen. Erforderliga uppgifter angående statens sannolika utformning lämnas genom att vid statsrådsprotokollet i detta ärende fogats ett beräknat förslag till beredskapsstat, och för utformningen av detta förslag har departementschefen lämnat en redogörelse, som finnes intagen i propositionen.

Utskottet.

Den av Kungl. Maj:t i föreliggande proposition gjorda framställningen om fortsatt giltighet för den för budgetåret 1941/42 fastställda förskottsstaten finner sig utskottet böra tillstyrka. Denna förskottsstat, som av Kungl. Maj:t fastställts genom beslut den 28 juni 1941, ansluter sig till den av 1941 års riksdag godkända beredskapsstaten för försvarsväsendet. Några ändringar i avseende å förskottsanslagens belopp eller dispositionsrätten till dessa ifrågasätts icke. Departementschefen har räknat med att den fullmakt, som gällande förskottsstat innefattar, kommer att vara tillräcklig intill utgången av budgetåret, under förutsättning att inga större förändringar inträffa i vårt lands försvarspolitiska läge.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må förklara, att den av Kungl. Maj:t den 28 juni 1941 med stöd av riksdagens beslut angående beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1941/42 fastställda förskottsstaten skall tillsvidare äga fortsatt giltighet i oförändrad utformning.

Stockholm den 27 februari 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 35.
